

CHANAKYA NEETHI - CHAPTER 14

ātmāparādhavṛkṣasya phalānyētāni dēhinām □
dāridryaduḥkharōgāṇi bandhanavyasanāni cha □ 01 □

punarvittaṃ punarmitraṃ punarbhāryā punarmahī □
ētatsarvaṃ punarlabhyaṃ na śarīraṃ punaḥ punaḥ □ 02 □

bahūnāṃ chaiva sattvānāṃ samavāyō ripuñjayaḥ □
varṣādhārādharō mēghastrṇairapi nivāryatē □ 03 □

jalē tailaṃ khalē guhyaṃ pātrē dānaṃ manāgapi □
prājñē śāstraṃ svayaṃ yāti vistāraṃ vastuśaktiḥ □ 04 □

dharmākhyānē śmaśānē cha rōgiṇāṃ yā matirbhavēt □
sā sarvadaiva tiṣṭhēchchētkō na muchyēta bandhanāt □ 05 □

utpannapaśchāttāpasya buddhirbhavati yādṛśī □
tādṛśī yadi pūrvāṃ syātkasya na syānmahōdayaḥ □ 06 □

dānē tapasi śauryē vā vijñānē vinayē nayē □
vismayō nahi kartavyō bahuratnā vasundharā □ 07 □

dūrasthō'pi na dūrasthō yō yasya manasi sthitaḥ □
yō yasya hṛdayē nāsti samīpasthō'pi dūrataḥ □ 08 □

yasmāchcha priyamichChēttu tasya brūyātsadā priyam □
vyādhō mṛgavadhaṃ kartuṃ gītaṃ gāyati susvaram □ 09 □

atyāsannā vināśāya dūrasthā na phalapradā □
sēvyatāṃ madhyabhāvēna rājā vahnirguruḥ striyaḥ □ 10 □

agnirāpaḥ striyō mūrkhāḥ sarpā rājakulāni cha □
nityaṃ yatnēna sēvyāni sadyaḥ prāṇaharāṇi ṣaṭ □ 11 □

sa jīvati guṇā yasya yasya dharmāḥ sa jīvati □
guṇadharmavihīnasya jīvitaṃ niṣprayōjanam □ 12 □

yadīchChasi vaśīkartuṃ jagadēkēna karmaṇā □
purā pañchadaśāsyebhyō gāṃ charantī nivāraya □ 13 □

prastāvasadṛśaṃ vākyam prabhāvasadṛśaṃ priyam □
ātmaśaktisamaṃ kōpaṃ yō jānāti sa paṇḍitaḥ □ 14 □

ēka ēva padārthastu tridhā bhavati vīkṣitaḥ □
kuṇapaṃ kāmīnī māṃsaṃ yōgibhiḥ kāmibhiḥ śvabhiḥ □ 15 □

susiddhamauśadhaṃ dharmam gṛhachChidraṃ cha maithunam □
kubhuktaṃ kuśrutaṃ chaiva matimāna prakāśayēt □ 16 □

tāvanmaunēna nīyantē kōkilaiśchaiva vāsarāḥ □
yāvatsarvajanānandadāyinī vākpravartatē □ 17 □

dharmam dhanaṃ cha dhānyam cha gurōrvachanamauśadham □
sugṛhītaṃ cha kartavyamanyathā tu na jīvati □ 18 □

tyaja durjanasaṃsargaṃ bhaja sādhusamāgamam □
kuru puṇyamahōrātraṃ smara nityamanityataḥ □ 19 □

Sri Amritananda Natha Guruvu Garu, Amrita Nilayam, Gowravaram Village & Post, Kavali Mandal, Nellore District, Andhra Pradesh.
Phone Number: +91 9493475515 | www.amritanilayam.org